

ผลกระทบจาก

ค่าเงินบาทลอยตัว

จรินทร์ ศรีธรรตน์กุล

ก่อนที่จะวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกาศค่าเงินบาทลอยตัวของรัฐบาลพลเอกชวลิต จะขออธิบายถึงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ใช้แต่ละประเทศในโลกเพื่อให้ทำความเข้าใจกับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเสียก่อน

๑. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนด

ไว้แน่นอน (Fixed Exchange Rate)

เป็นระบบที่กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนให้คงที่ มีการเคลื่อนไหวขึ้นลงในช่วงสั้นมากในอดีตจะใช้ระบบมาตรฐานทองคำ ในแต่ละประเทศจะกำหนดค่าเงินของตนเองเปรียบ

เทียบกับน้ำหนักของทองคำ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากอัตราแลกเปลี่ยนจึงมีน้อยมาก แต่ในปัจจุบันทองคำมีปริมาณน้อยลงและเป็นของหายาก ระบบนี้จึงไม่เป็นที่นิยมใช้อีกต่อไป

๒. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่เคลื่อนไหวขึ้นลงอย่างอิสระ (Freely Fluctuating Exchange Rate)

ระบบนี้เป็นที่นิยมใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้วและมีระบบตลาดเสรี เพราะว่าระบบนี้ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะขึ้นลงตามการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์และอุปทานของตลาดเงินเสรีสำหรับประเทศที่มี

* ผู้จัดการ บริษัท ไทยเบวนู๊ด จำกัด, อาจารย์พิเศษคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต :

M.S. (Economic Research) North Texas State University, U.S.A.

พื้นฐานเศรษฐกิจที่ดีและมั่นคงระบบนี้จะเอื้ออำนวยอย่างมาก อีกทั้งจะส่งผลให้เศรษฐกิจโลกมีเสถียรภาพด้วย

๓. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว

(Managed Floating Exchange Rate)

เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่ถูกกำหนดโดยกลไกตลาด อัตราแลกเปลี่ยนและค่าเงินจะเคลื่อนไหวขึ้นลงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาด แต่ธนาคารกลางสามารถเข้าไปแทรกแซงโดยการเข้าซื้อขายในตลาดได้เพื่อรักษาเสถียรภาพค่าเงินตนเองไม่ให้อ่อนหรือแข็งจนเกินไป

๔. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่อิงเงินสกุลอื่นตามสูตรตะกร้าเงิน (Pegged System)

เป็นระบบที่กำหนดค่าเงินของตนเอง

ผูกติดกับตะกร้าเงินสกุลหลักอื่น คือ ไม่ได้มีค่าตามความเป็นจริงของมัน ประเทศไทยก็ใช้สูตรตะกร้าเงินเช่นกัน (Basket Of Currencies)

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศค่าเงิน

บาทลอยตัว (Managed Floating Exchange Rate) เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ซึ่งเป็นการปล่อยให้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทถูกกำหนดโดยกลไกการตลาด ในแต่ละวันอัตราแลกเปลี่ยนและค่าเงินบาทจะเคลื่อนไหวขึ้นลงตามอุปสงค์ และอุปทานในตลาดอย่างเสรี แต่ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถเข้าไปแทรกแซงโดยการเข้าร่วมซื้อขายได้ เพื่อให้เกิดเสถียรภาพของค่าเงินบาท

อัตราแลกเปลี่ยนตัวเฉลี่ยของธนาคารใหญ่ ๔ แห่ง
ภายหลังจากรัฐบาลประกาศให้ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว
ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐

วันที่		: ๑ ดอลลาร์ สหรัฐ
๓ มิถุนายน ๒๕๔๐		๒๕.๗๕ บาท
๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๖.๒๐ บาท
๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๑๘ บาท
๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๖.๕๖ บาท
๖ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๕๒ บาท
๘ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๐๕ บาท
๙ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๐๖ บาท
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๑๕ บาท
๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๕๔ บาท
๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๓๐.๓๔ บาท
๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๒๘.๕๖ บาท
๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๓๐.๓๖ บาท
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๓๑.๘๖ บาท
๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๓๒.๑๐ บาท
๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐		๓๒.๒๓ บาท

การที่รัฐบาลเลือกใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวจึงเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง โดยปล่อยให้ตลาดทำหน้าที่กำหนดค่าที่แท้จริงของเงินบาท ในขณะที่ด้วยกันรัฐบาลก็ควรมีมาตรการเสริมอื่น ๆ มาช่วยในการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เช่น การลดรายจ่ายภาครัฐ โดยการตัดลดงบประมาณลงและเพิ่มรายได้ภาครัฐด้วยการเพิ่มภาษี รวมทั้งส่งเสริมการส่งออก ทั้งนี้เพื่อจะได้ช่วยลดปริมาณการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด

อย่างไรก็ตาม การประกาศค่าเงินบาทลอยตัวก็ส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. โครงสร้างสินค้านำเข้าและส่งออก

ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง คือผู้เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุนทางการเงินการบริการระหว่างประเทศ เพราะว่าคนกลุ่มนี้ต้องซื้อขายเงินบาทและเงินดอลลาร์หรือเงินสกุลหลักต่างๆ ซึ่งผู้ซื้อขายเงินตราต่างประเทศกลุ่มนี้เป็นผู้ก่อให้เกิดอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศในตลาดเงิน

ถ้าเราย้อนดูการประกาศลดค่าเงินบาทในสมัยคุณสมหมาย สุนทรกุล ในครั้งนั้น ก่อให้เกิดผลดีต่อภาคส่งออกเพราะในขณะนั้น สินค้าส่งออกของไทยประมาณร้อยละ ๗๐-๘๐ เป็นสินค้าภาคเกษตร สินค้านำเข้าส่วนใหญ่เป็นของฟุ่มเฟือย แต่ในโครง

สร้างปัจจุบันสินค้าส่งออกของไทยเราเป็นสินค้าภาคอุตสาหกรรม เช่น ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งทอ เป็นต้น ทำให้ต้องมีการนำเข้าเครื่องจักร และวัตถุดิบจากต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อันอาจไม่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกเท่าที่ควรเหมือนเมื่อในอดีต

๒. ผลกระทบต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม

บริษัทและสถาบันการเงินที่กู้ยืมเงินจากต่างประเทศ จะได้รับผลกระทบโดยตรง โดยเฉพาะการกู้ยืมเงินระยะสั้น จะถูกกระทบอย่างรุนแรง ขณะนี้ประเทศเรามีหนี้ต่างประเทศในภาคเอกชนมากถึง ๗๔,๐๐๐ ล้านบาท หากปล่อยให้ค่าเงินอ่อนตัวลงมากเท่าใด ภาคเอกชนต้องจ่ายหนี้เพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนเดียวกับที่ค่าเงินลดลง ภาคอุตสาหกรรมปิโตรเคมี สิ่งทอ คอมพิวเตอร์ และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งสื่อสารโทรคมนาคม ล้วนได้รับผลกระทบจากต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นของวัตถุดิบและเครื่องจักรอย่างมาก

๓. ผลกระทบต่อโครงสร้างสินค้าเกษตร

การที่ค่าเงินบาทลอยตัวจะมีผลกระทบต่อการส่งออกและการนำเข้าอย่างมาก ในส่วนธุรกิจส่งออกสินค้าเกษตรจะได้ประ-

โยชน์มาก เนื่องจากมีต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบน้อยที่สุด แต่ในขณะเดียวกันประเทศคู่ค้าของไทยเราเมื่อทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาท ก็คงจะต้องขอต่อรองราคาสินค้าตามอัตราส่วนค่าเงินที่เปลี่ยนไป

โดยภาพรวมแล้วผลประโยชน์จะตกอยู่กับผู้ส่งออกที่มีการใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิต เช่น ภาคเกษตรกรรม

๔. ผลกระทบต่อต้นทุน และราคาสิน

ค้าเกษตร

ต้นทุนการเกษตรจะสูงขึ้น เนื่องจากปัจจัยการผลิตสำคัญหลายชนิด เช่น ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช ซึ่งเป็นสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เกษตรกรที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัยจะถูกกระทบค่อนข้างมาก

ในส่วนราคาสินค้าเกษตรคงจะต้องเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ไม่ได้เป็นสัดส่วนเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของต้นทุน เนื่องจากต้นทุนการผลิตบางส่วนเท่านั้นที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งราคาสินค้าเกษตรจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานของตลาด และถึงแม้ราคาสินค้าเกษตรจะเพิ่มขึ้น แต่ปริมาณการบริโภคในประเทศก็คงไม่ลดลงมาก เนื่องจากสินค้าเกษตรส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่จำเป็นต่อการบริโภค

ได้มีการคาดคะเนผลกระทบในด้านราคาของสินค้าเกษตรไว้ดังนี้

ข้าว ปกติราคาข้าวจะขึ้นอยู่กับกลไกการตลาด อีกทั้งในปัจจุบันราคาข้าวค่อนข้างจะสูงอยู่แล้ว เกษตรกรจึงขายข้าวได้ราคาดี แต่ในขณะเดียวกันปัจจัยค่าน้ำมันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ค่าสีข้าวและค่าขนส่งเพิ่มสูงขึ้น จึงพอสรุปได้ว่าราคาข้าวจะขยับขึ้นอีกพอสมควร

ฉะนั้น ผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจึงมีไม่มากนัก

ข้าวโพด ผลผลิตข้าวโพดส่วนใหญ่จะถูกใช้ภายในประเทศ แต่เนื่องจากต้นทุนการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้นทำให้ราคาข้าวโพดน่าจะสูงขึ้น ในขณะที่ข้าวโพดนำเข้าจะมีราคาแพงขึ้นประมาณร้อยละ ๑๕ เนื่องจากค่าเงินบาทลอยตัว ทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์คงจะหันมาใช้ข้าวโพดที่ผลิตในประเทศมากขึ้น เกษตรกรจึงไม่น่าจะได้รับผลกระทบในการปรับค่าเงินบาท

ถั่วเหลือง เช่นเดียวกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพด การปรับค่าเงินบาทจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่ราคานำเข้าถั่วเหลืองก็จะสูงเพิ่มขึ้นตามค่าเงินบาท เชื่อว่าโรงงานสกัดน้ำมันคงต้องหันมาใช้ถั่วเหลืองในประเทศเพิ่มขึ้น เกษตรกรจึงไม่น่าได้รับผลกระทบเช่นกัน

ไก่เนื้อ ในระยะสั้นจะได้รับผลกระทบ

ทบจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอย่างแน่นอน แต่เมื่อการส่งออกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น คาดว่าเกษตรกรจะได้รับประโยชน์ในด้านราคาที่จะปรับตัวสูงขึ้น

๕. ผลกระทบต่อประชาชน

ภาวะเงินเฟ้อและการสูงขึ้นของราคาสินค้าจะเป็นสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากการที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลง

น้ำมันเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น เราต้องนำเข้าน้ำมันมาใช้ในกิจการต่างๆ ในประเทศ อาทิ การขนส่ง การผลิต ซึ่งแน่นอนน้ำมันต้องมีราคาสูงขึ้นเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เปลี่ยนแปลงไป น้ำมันแพงจะทำให้สินค้าอื่นๆ มีราคาสูงตามไปด้วย บรรดาพ่อค้าแม่ค้าก็ถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าอุปโภคบริโภคตามไปด้วย ผู้ที่รับกรรมก็คือประชาชนทุกคน ฉะนั้น ทุกคนจึงต้องประหยัคในภาวะการณ์เช่นนี้เพื่อความอยู่รอด

๖. ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ

ดูเหมือนว่าภายหลังจากการประกาศค่าเงินบาทลอยตัวเพื่อให้ค่าเงินบาทอยู่ ณ จุดมันควรจะอยู่ ทำให้ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติคงจะดีขึ้น แต่รัฐบาลจะต้องมีมาตรการต่าง ๆ เข้ามาจากรับ เพื่อให้ให้นักลงทุนต่างชาติมีความมั่นใจมากขึ้นในการลงทุน

ในประเทศไทย

การรับความช่วยเหลือจาก IMF

ภายหลังจากที่รัฐบาลยอมรับความช่วยเหลือและเงื่อนไขของ IMF สิ่งก็ตามมาก็คือ การปฏิบัติตามสิ่งที่ IMF ต้องการนั่นคือ รัฐบาลต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. การตัดงบประมาณ

รัฐบาลจะต้องพยายามลดการใช้จ่ายภาครัฐลงและใช้งบประมาณแบบสมดุล

๒. การขึ้นภาษี

ไม่ว่าจะเป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยต่างๆ เพื่อให้รัฐมีรายได้มากขึ้น กระตุ้นให้คนไทยลดการใช้จ่าย เพิ่มการออมให้มากขึ้น

๓. การแก้ปัญหาสถาบันการเงินและธุรกิจเอกชน

รัฐบาลจะต้องไม่เข้าไปยุ่งสถาบันการเงินที่มีปัญหา แต่ใช้มาตรการอื่นมารองรับ เช่น กองทุนประกันเงินฝาก และไม่เข้าไปช่วยภาคเอกชนที่มีปัญหา เช่น ภาคอสังหาริมทรัพย์

๔. การดูแลตลาด

รัฐบาลควรปล่อยให้มีการขึ้นราคาสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าน้ำมัน

มาตรการดังกล่าวข้างต้นนี้ IMF

กำหนดให้ประเทศไทยปฏิบัติเพื่อให้เกิดวินัย
ทางการเงินการคลัง

**ผลกระทบหลังรัฐบาลประกาศเพิ่ม
VAT เป็น ๑๐ %**

การที่รัฐบาลประกาศเพิ่มภาษีมูลค่า
เพิ่มจาก ๗% เป็น ๑๐% มีผลในวันที่ ๑๖
สิงหาคม ๒๕๕๐ นี้ ส่งผลโดยตรงต่อทุกเซ็ก
เตอร์(Sector)ของประเทศ โดยเฉพาะ
ประชาชนผู้บริโภคที่ต้องรับภาระอันหนัก
หน่วงจากการปรับค่าเงิน และยังคงต้อง
แบกรับภาษี VAT เพิ่มอีก ๓% เท่ากับว่า
รัฐบาลผลักภาระทั้งหมดมาให้ประชาชนทุก
คนโดยไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ โดยอ้างว่า
เพื่อให้ทุกคนประหยัด ซึ่งเป็นการกระทำที่
ไม่ยุติธรรมสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพราะโดย
ปกติเขาเหล่านั้นก็มีรายได้น้อยอยู่แล้วพอใช้
และประหยัดกันอยู่แล้ว รัฐบาลควรเลี้ยวไป
เพิ่มภาษีอย่างอื่น เช่น ภาษีสินค้าฟุ่มเฟือย
ภาษีสรรพสามิต ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน
และภาษีเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่ง

ภาษีเหล่านี้เป็นภาษีฟุ่มเฟือย และภาษีที่ผู้ใช้
พึงต้องจ่าย จึงจะเป็นการยุติธรรมและเสมอ
ภาคในแง่ของรายได้ประชาชน

ฉะนั้น นโยบายการขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่ม
ของรัฐบาลเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับรัฐจึงเป็นการ
โยนภาระทั้งหมดให้กับประชาชน ผู้ที่เดือด
ร้อนมากที่สุดคือผู้มีรายได้น้อย อีกทั้งยังอาจ
ส่งผลถึงการเรียกร้องค่าแรงงาน ปัญหาการ
ว่างงาน และปัญหาอาชญากรรม อันอาจส่ง
ผลเป็นปัญหาสังคมของชาติ รัฐบาลควร
ไตร่ตรองและเจรจากับ IMF อีกครั้งโดยทบทวน
ภาษีบางอย่างที่สามารถมาทดแทนการ
ปรับภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือเพิ่มมาตรการในการ
จัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งป้องกัน
การรั่วไหลอันเกิดจากการคอร์รัปชันของเจ้า
หน้าที่ ถ้ารัฐบาลปฏิบัติได้ ประชาชนคงยินดี
และสรรเสริญ แต่ถ้าไม่ปฏิบัติ ประชาชนคง
ไม่ต้องฝันถึงคำว่า " ได้เวลาอยู่ดีกินดี " อีก
ต่อไป □□